

Datum
2020-12-10
Vår referens
Johanna Liv Wikelo
Planeringssekreterare
johanna.wikelo@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss angående Energistrategi för Malmö 2021-2030 samrådsförslag, Stadsbyggnadskontoret FRI-2020-2613

Sammanfattning

Fritidsnämnden har mottagit remiss angående *Energistrategi för Malmö 2021-2030*, samrådsförslag. Strategin är Malmö stads kommunala energiplan. Malmö är en växande stad vilket kommer att öka behovet av energi för att tillgodose bland annat hushåll, servicefunktioner och industri med energi. Förutom att tillgodose staden med energi måste energin framställas med så lite klimatpåverkan som möjligt.

Fritidsförvaltningen anser att Energistrategi för Malmö 2021-2030 är framåtsyftande och ambitiös. Det är positivt att varje nämnd ser över och redovisar sitt arbete på detta område för att hela staden ska förflytta sig framåt i frågan. Det är även mycket positivt att dra lärdom av de brister som uppföljningen av den tidigare strategin visar på.

Förslag till beslut

Fritidsnämnden godkänner yttrandet.

Beslutsunderlag

- Bilaga Strategisk miljöbedömning av Malmös energistrategi
- Energistrategi för Malmö 2021-2030 samrådshandling
- G-Tjänsteskrivelse fritidsnämnden 210127
- Yttrande fritidsnämnden 210127

Beslutsplanering

Fritidsnämndens ordförandeberedning 2021-01-12

Fritidsnämndens Arbetsutskott 2021-01-21

Fritidsnämnden 2021-01-27

Beslutet skickas till

Stadsbyggnadsnämnden

Ärendet

Fritidsnämnden har mottagit remiss angående *Energistrategi för Malmö 2021-2030*, samrådsförslag. Malmö är växande stad som beräknas ha passerat 500 000 invånare år 2050. Att staden växer innebär ett ökande behov av energi för att tillgodose bland annat hushåll, servicefunktioner och industri med energi. Förutom utmaningen att tillgodose staden med energi måste denna energi

framställas med så lite klimatpåverkan som möjligt. De internationella klimat- och miljöavtalen, de nationella miljömålen och de regionala energimålen för Skåne ska styra energiproduktion och användning.

Energistrategi för Malmö 2021–2030 är Malmö stads kommunala energiplan (enligt syfte och krav i Lagen om kommunal energiplanering, SFS 1977:439) samt pekar ut viktiga fokusområden och strategier inom energisystemet.

Strategin ska verka för och vara en del av det centrala, regionala och lokala arbetet i den pågående energiomställningen i Sverige. Dokumentet som sådant är framtaget främst för de personer som arbetar med energifrågor inom Malmö stad och de kommunala bolagen, samarbetsaktörer och lokala energiproducenter. Dokumentet ska också vara tillgängligt för stadens styrande politiker, medborgare och övriga som har intresse för Malmö stads energiarbete. För aktörerna inom energisektorn är energistrategin ett betydelsefullt underlag för att bland annat klargöra rådighet, relationer och roller.

För att följa arbetet med att uppfylla målen i *Energistrategi för Malmö 2021–2030* ska en handlingsplan tas fram och kopplas till strategin. Själva handlingsplanen ska konkretisera Malmö stads arbete med energifrågorna. Handlingsplanen uppdateras varje mandatperiod och respektive nämnd beslutar om sina egna åtgärder i handlingsplanen. Vid varje mandatperiod bör ställning tas till om energistrategins handlingsplan är aktuell eller behöver förnyas.

Fritidsförvaltningen anser att *Energistrategi för Malmö 2021-2030* är framåtsyftande och ambitiös. Det är positivt att varje nämnd ser över och redovisar sitt arbete på detta område för att hela staden ska förflytta sig framåt i frågan.

Fyra fokusområden

Energistrategi för Malmö 2021-2030 har strukturerats utifrån fyra utpekade områden. Dessa fokusområden innehåller kopplade resultatmål, som syftar till att uppnå de övergripande inriktningsmålen. De innehåller även strategier för att kunna uppnå dessa mål.

De fyra *fokusområdena* är:

- Leveranssäkert elsystem.
- Lokal, resurseffektiv och förnybar energiförsörjning.
- Energi- och resurseffektiv bebyggelse.
- Hållbar energi till transporter.

För att förtydliga kommunens faktiska möjlighet att påverka i energisammanhang har *Energistrategi för Malmö 2021-2030* delat in kommunens förutsättningar i tre rådighetsroller; föregångare, planerare och samhällsaktörer. Därefter har, med utgångspunkt från dessa tre roller, strategier tagits fram för respektive fokusområde.

Strategin utgår från fyra övergripande *inriktningsmål* för Malmö's energisystem fram till år 2030. Energistrategins fyra övergripande inriktningsmål är:

- Malmö försörjs av 100 procent förnybar och återvunnen energi.
- Malmö har ett långsiktigt hållbart och leveranssäkert energisystem.
- Utsläppen av växthusgaser i Malmö som geografiskt område har minskat med 70 procent sedan år 1990.
- Malmö stads organisation har nettonollutsläpp.

Tre av målen är integrerade med *Malmö stads Miljöprogram 2021–2030*. Övriga strategiska dokument som har tydlig koppling till energistrategin är *Översiktsplan för Malmö*, *Utbyggnadsstrategin*, *Trafik- och mobilitetsplanen* samt *Kretsloppsplanen*. Energistrategin har också anknytning till flera pågående samarbeten mellan Malmö stad och externa aktörer som exempelvis branschdrivna ”*Den Lokala färdplanen för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor i Malmö*”.

Fokusområden för fritidsförvaltningen att arbeta med

Ett av de fokusområden som är av störst intresse för fritidsförvaltningen att bevaka är *fokusområde 3 - Energi- och resurseffektiv bebyggelse*. På detta område ska användningen av köpt energi per kvadratmeter i den kommunala verksamheten ha minskat med 15 procent. När det gäller de byggprojekt som Malmö stad är byggherre för ska hänsyn tas till utformning för enkel omställning till förändrade eller nya verksamheter.

Befintligt fastighetsbestånd har stor potential gällande energirenovering. Stor klimatnytta kan uppnås om givna behov kan tillgodoses genom kostnadseffektiv upprustning, komplettering, modernisering och mobilitetsåtgärder istället för nybyggnation.

För att fullt ut nyttja potentialen till energibesparing i kommunens fastighetsbestånd behöver arbetet med regelbundna energikartläggningar och potentialskattningar fortsätta. Inför större renoveringar förespråkas kartläggning av hela fastighetens effektiviseringspotential, med hänsyn till livscykelperspektivet.

Fritidsförvaltningen ser att många av förvaltningens lokaler har potential att anlägga fler solpaneler för att producera energi till anläggningarna samt till det gemensamma nätet. Samtidigt kan förvaltningen se att många av våra anläggningar såsom badhus och ishallar är energikrävande. Fritidsförvaltningen är som hyresgäst angelägen om att tillsammans med serviceförvaltningen skaffa den kunskap som behövs för att beställa, projektera och ha i drift dessa anläggningar på ett hållbart sätt framöver.

Fritidsförvaltningen berörs även direkt av *fokusområde 4 – hållbar energi för transporter*. De fordon som används inom den kommunala verksamheten drivs med förnybara drivmedel och är energieffektiva. Målet avser såväl Malmö stads transport- och arbetsfordon som fordon som används i upphandlade tjänster.

En del av den pågående omställningen för att minska den fossila energianvändningen för transporter är elektrifiering av lätta fordon i tät bebyggelse. Elektrifieringen kommer dock öka behovet av tillgängliga laddningsmöjligheter vilket innebär en ytterligare belastning på den nuvarande effekt- och kapacitetsbristen när många elfordon laddas samtidigt.

En förnybar drift av Malmö stads fordonsflotta behöver säkerställas. Energieffektiva fordon

som drivs av förnybara drivmedel behöver upphandlas. Det behöver underlättas för elfordon och förnybara drivmedel genom ökad tillgänglighet för laddning och tankningsmöjligheter. Därför behöver frågan om laddningsmöjligheter uppmärksammas tidigt i plan- och bygglovsprocessen. På detta område ser fritidsnämnden att man är på god väg men att det finns utrymme för förbättringar framförallt när det gäller utbyggnaden av laddstationer.

Kompetensutveckling kring förnybara drivmedel behöver också göras.

Utvärdering av föregående energistrategi

Utvärderingens resultat visar en något sämre uppfyllelsegrad för två av målen för kommunen som inte bedöms vara uppfyllda. Förnybar energi utgör inte riktigt 50 procent av den allmänna energimixen och inte heller målet om 40 procent minskade utsläpp av växthusgaser har nåtts. Dock har energianvändningen för kommunens förvaltade fastigheter minskat med 30 procent vilket är i paritet med målet, och Malmö stad som juridisk person använder sig till 100 procent av förnybar energi. Det saknas dock fortfarande insyn i förvaltningars och bolags verksamheter för att med säkerhet kunna säga något om måluppfyllelsen där.

Vad gäller energistrategins lista på åtgärder tyder utvärderingens resultat på att dessa inte varit prioriterade i tillräckligt hög utsträckning bland Malmö stads verksamheter, då endast en del av dessa har genomförts. Att inte åtgärder har genomförts tyder på otydlig ansvarsfördelning samt bristfällig uppföljning. Att inga utvärderingar har genomförts under strategins genomförande innebär dåliga förutsättningar för lärande och säkerställande av att strategin rör sig i rätt riktning tillräckligt snabbt. I arbetet med att ta fram en ny energistrategi för perioden 2021 till 2030 har nu gällande energistrategis genomförande och måluppfyllelse utvärderats. Förutom övergripande mål för Malmö som geografiskt område finns, i nuvarande energistrategi och miljöprogram, mål kopplade till kommunens egen verksamhet. Till år 2020 ska andelen förnybar energi i stadens förvaltningar vara 100 procent och användningen av energi skall ha minskat med 30 procent jämfört med genomsnittet för åren 2001 – 2005.

För att uppnå målen i *Energistrategi för Malmö 2021-2030* föreslås:

- En tydligare och mer ambitiös uppföljning- och utvärderingsplan, för att säkerställa gott genomförande och måluppfyllelse.
- Dedikerade resurser hos de tekniska förvaltningarna till energistrategiskt och operativt arbete under energistrategins löptid (till 2030).
- Ett mer systematiskt arbete med handlingsplan(er) i syfte att säkerställa genomförande av utpekade strategier.
- Tydligare ansvarsfördelning i strategi och handlingsplan.

Fritidsförvaltningen anser att det är mycket positivt att dra lärdom av de brister som uppföljningen av den tidigare strategin visar på.

Ansvariga

Thomas Sterner Avdelningschef

Johan Hermansson Direktör